

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İçtihadın Temel Noktaları

MAHKEMENİN KONU BAKIMINDAN (*RATIONE MATERIAE*) YETKİSİ

MADDE 6

(‘CEZAÎ ALANDA KİŞİYE YÖNELTİLEN SUÇLAMA’ KAVRAMI)

Madde 6 § 1: Adil Yargılanma Hakkı

1. Herkes, (...) cezai alanda kendisine yöneltilen suçlamalar konusunda karar verecek olan, yasayla kurulmuş, bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından davasının makul bir süre içinde, hakkaniyete uygun ve açık olarak görülmesini isteme hakkına sahiptir (...).

2. Bir suç ile itham edilen herkes, suçluluğu yasal olarak sabit oluncaya kadar suçsuz sayılır.

3. Her sanık en azından aşağıdaki haklara sahiptir: (...).

Genel İlkeler

1. “Cezaî alanda kişiye yöneltilen suçlama” kavramının, üye devletlerin ulusal hukuk sistemlerinde kullanılan sınıflandırmadan bağımsız, “özerk” bir anlamı vardır (*Adolf/Avusturya kararı*, 26 Mart 1982, Seri A no. 49, s. 12, § 30).

2. “Suçlama” kavramı, Sözleşme’nin öngördüğü anlamda anlaşılmalıdır. Bu kavram, [şüphelinin] konumu üzerinde önemli etkilere sahip olup olmadığına bağlı olarak, “bir kişiye, [herhangi] bir suç işlediği isnadının yetkili makamca resmen bildirilmesi” şeklinde tanımlanabilir (özellikle bkz. *Deweer/Belçika kararı*, 27 Şubat 1980, Seri A no. 35, s. 22, § 42, ve s. 24, § 46, ve *Eckle/Almanya kararı*, 15 Temmuz 1982, Seri A no. 51, s. 33, § 73).

3. Özerk anlamda “ceza” kavramına gelince, Sözleşme, taraf Devletlerin, suç oluşturan fiilleri “suç olmaktan çıkarma” yönünde gösterdikleri eğilime karşı değildir. Ne var ki, “suç olmaktan çıkarıldıktan” sonra “idarî cezayı gerektiren suçlar” olarak sınıflandırılan eylemler de, ceza hukuku anlamında özerk suç kavramının kapsamında değerlendirilebilir. Bu türden suçları kapsamdan çıkarma yetkisini devletlere bırakmak, Sözleşmenin amaç ve hedefleriyle bağdaşmayan sonuçlara yol açabilir (bkz. *Öztürk/Almanya kararı*, 21 Şubat 1984, Seri A no. 73, s. 21, § 49).

4. Sözleşme’nin 6. maddesinin ceza boyutunun uygulanabilirliğinin incelenmesi açısından başlangıç noktası, *Engel ve Diğerleri kararında ortaya konan kıstaslardır* (*Engel ve Diğerleri/Hollanda kararı*, 8 Haziran 1976, Seri A no. 22, s. 34-35, §§ 82-83): (1) iç hukuktaki sınıflandırma; (2) suçun niteliği; (3) ilgili kişiye verilecek muhtemel cezanın derecesi.

5. İlk kıstas, göreceli bir ağırlığa sahip olup, sadece bir çıkış noktası olarak işe yarar. Ancak, iç hukukun bir fiili ceza hukuku anlamında suç olarak sınıflandırıp sınıflandırmadığı belirleyicidir. Bir fiilin ceza hukuku anlamında suç olarak nitelendirilmediği durumda,

Mahkeme, iç hukuktaki sınıflandırmayı bir kenara bırakarak, söz konusu usulü esastan inceleyecektir.

6. Daha önemli sayılan **ikinci kıstas** incelenirken (*Jussila/Finlandiya kararı* [GC], no. 73053/01, § 38, AİHM 2006-...) özellikle şu faktörler dikkate alınır:

— söz konusu hukuk kuralının münhasıran belirli bir gruba yönelik olup olmadığı veya doğal olarak herkesi bağlayıcı olup olmadığı (örnek için bkz. *Bendenoun/Fransa kararı*, 24 Şubat 1994, Seri A no. 284, § 47);

— bir kamu makamının, başvurduğu organa, yasaları uygulama yetkileri çerçevesinde başvurup başvurmadığı (bkz. *Benham/Birleşik Krallık kararı*, 10 Haziran 1996, *Yargı Kararları ve Hükümler Hakkında Raporlar* 1996-III, § 56) ;

— söz konusu hukuk kuralının, cezalandırıcı mı yoksa caydırıcı bir işleve mi sahip olduğu (bkz. *Öztürk/Almanya kararı*, § 53; *Bendenoun/Fransa kararı*, § 47);

— ne türden cezaya olursa olsun, mahkûmiyetin, suçluluğun saptanmasına bağlı olup olmadığı (bkz. *Benham/Birleşik Krallık kararı*, § 56);

— benzer hukukî işlemlerin, Avrupa Konseyi üyesi diğer devletlerde ne şekilde sınıflandırıldığı (bkz. *Öztürk/Almanya davası*, § 53);

— bir suçun sabıka kaydı oluşturulmasına yol açmayacak nitelikte olması da önemli bir unsur olmasına karşın, bu durum, genellikle iç hukuktaki sınıflandırmadan kaynaklandığından, belirleyici değildir (örnek için bkz. *Ravnsborg/İsveç kararı*, 23 Mart 1994, Seri A no. 283-B, § 38).

7. **Üçüncü kıstas**, olaya uygulanacak yasanın öngördüğü azamî ceza miktarı göz önüne alınarak tespit edilir (bkz. *Campbell ve Fell/Birleşik Krallık kararı*, 28 Haziran 1984, Seri A no. 80, § 72; *Demicoli/Malta kararı*, 27 Ağustos 1991, Seri A no. 210, s. 17, § 34).

8. *Engel* kararında belirtilen **ikinci ve üçüncü kıstasların bir arada kullanılmalari zorunlu olmayıp, birbirlerine alternatif olarak uygulanabilirler**: 6. maddenin uygulanabilmesi için, söz konusu yaptırımın niteliği gereği Sözleşme anlamında “ceza” olarak değerlendirilmesi ya da ilgili suçun failini, niteliği ve ağırlığı gereği genel olarak “ceza” olarak değerlendirilecek bir yaptırıma maruz bırakmış olması yeterlidir (bkz. *Öztürk/Almanya kararı*, s. 21, § 54, ve *Lutz/Almanya kararı*, 25 Ağustos 1987, Seri A no. 123, s. 23, § 55). Ancak, her bir kıstasın ayrı ayrı incelenmesiyle cezaî alanda bir suçlamanın varlığına dair açık bir sonuca ulaşamadığı durumda, her iki kıstasın **birlikte** uygulanması yoluna gidilebilir (bkz. *Bendenoun/Fransa kararı*, s. 20, § 47).

9. Sözleşme'nin 6. maddesinin üç paragrafında (md. 6 §§ 1, 2, 3) kullanılan “cezaî alanda kişiye yöneltilen suçlama” (*accusation en matière pénale, criminal charge*) ve “bir suç ile itham edilen” (*accusé d'une infraction, charged with a criminal offense*) ifadeleri aynı anlamda kullanılmıştır. Dolayısıyla, 6. maddenin ceza boyutu açısından uygulanabilme kıstasları söz konusu üç paragraf için de aynıdır.

Genel İlkelerin Uygulanması

Disiplin Davaları

10. **Askerî disiplin suçları**: birkaç aylık bir süre için bir disiplin biriminde tutulmayı gerektiren [disiplin] **suçları**, 6. maddenin ceza boyutu kapsamına girer (*Engel ve Diğerleri/Hollanda kararı*, § 85). Ancak, iki günlük oda hapsi, “ceza hukuku” kapsamında

mütalaa edilebilmek için, çok kısa bir süre olarak değerlendirilmiştir (*Engel ve Diğerleri/Hollanda kararı*, § 85).

11. Sözleşmenin 6. maddesinin, **askeri mahkemelerde görülen davalara** da uygulanacağı açıktır (*Findlay/Birleşik Krallık davası*, 25 Şubat 1997, *Yargı Kararları ve Hükümler Hakkında Raporlar* 1997-I, § 69).

12. **Meslekî disiplin alanındaki davalara** gelince, Mahkeme, bu türden davaların 6. maddenin özel hukuk boyutuna girdiği sonucuna varmış, ancak ceza hukuku boyutu açısından karar vermediği gereksiz görmüştür. Dolayısıyla, bu konu henüz açıklığa kavuşmuş değildir (*Albert ve Le Compte/Belçika kararı*, 10 Şubat 1983, Seri A no. 58, § 30).

13. Cezaevi koşulları ve cezaevlerindeki özel disiplin rejimi gerektiği gibi dikkate alınmak kaydıyla, suçlamaların niteliği ile cezaların niteliği ve ağırlığı dikkate alınarak, 6. madde **cezaevi disiplin suçları** açısından da uygulanabilir (bir gözetleme memurunu ölümle tehdit etmekten dolayı 40 gün ek tutuklanma ve bir cezaevi gardiyanını darp nedeniyle 7 gün tutuklu kalma bu çerçevede örnek olarak gösterilebilir. Bkz. *Ezeh ve Connors/Birleşik Krallık Kararı* [GC], nos 39665/98 ve 40086/98, § 82, AİHM 2003-X).

14. Bir mahkeme tarafından, duruşmalarda düzeni korumaya yönelik kurallar (**mahkemeye saygısızlık**) çerçevesinde uygulanan tedbirler, disiplin yetkisinin kullanılması şeklinde değerlendirilmiş olup, 6. maddenin kapsamına girmezler (*Ravnsborg/İsveç kararı*, 23 Mart 1994, Seri A no. 283-B, § 34; *Putz/Avusturya kararı*, 22 Şubat 1996, *Yargı Kararları ve Hükümler Hakkında Raporlar* 1996-I, §§ 33-37). Ancak, cezanın niteliği ve ağırlığı (5 gün hapis) dikkate alındığında, iç hukukta ceza hukuku anlamında yaptırımlar arasında sayılan ve mahkemeye saygısızlık nedeniyle verilen mahkûmiyet durumunda 6. madde uygulanabilir (*Kyprianou/Kıbrıs kararı* [GC], no. 73797/01, §§61-64, 15 Aralık 2005).

15. **Hazırlık soruşturmasının gizliliğinin ihlaline** gelince, hâkim, savcı, avukat ve yargı organlarının isleyişiyle yakından ilişkili diğer kişiler gibi soruşturmanın gizliliğinden birinci derecede sorumlu olanlar ile adlî sistemin disiplin alanının dışında kalan kişi ya da taraflar arasında bir ayırım yapmak gerekir (*Weber/İsviçre kararı*, 22 Mayıs 1990, Seri A no. 177 s. 18, §§ 33 ve 34).

16. **Parlamentoya hakaret** konusunda ise, Mahkeme, parlamento ayrıcalıklarına yönelik saldırılarla ilgili yasama organının kendi üyelerine yönelik özel usul kurallarını düzenleme yetkisi ile üçüncü kişileri meclis dışında gerçekleştirdikleri fiillerden dolayı cezalandırma yetkisi arasında bir ayırım yapmıştır. Birincisi, mahiyeti gereği disiplin yetkisi çerçevesinde değerlendirilebilirken, Mahkeme ikincisini, genel uygulamaları ve verilmesi muhtemel cezanın ağırlığını dikkate alarak, ceza yetkisi çerçevesinde değerlendirmiştir (60 güne kadar hapis cezası ve ek para cezası: *Demicoli/Malta kararı*, 27 Ağustos 1991, Seri A no. 210, § 32).

İdare, Vergi, Gümrük ve Rekabet Hukuku Davaları

17. Aşağıdaki **idarî suçlar**, 6. madde anlamında cezaî alanda kişiye yöneltilen suçlama kavramının kapsamına girebilir: para cezası öngören trafik suçları, sürücü ehliyetine ilişkin ceza puanı uygulaması, ehliyetin askıya alınması ya da iptali gibi sürücü ehliyetine yönelik kısıtlamalar (*Lutz/Almanya kararı*, s. 182; *Schmautzer/Avusturya kararı*, 23 Ekim 1995, Seri A no. 328-A; *Malige/Fransa kararı*, 23 Eylül 1998, *Yargı Kararları ve Hükümler Hakkında Raporlar* 1998-VII) ve umumî huzuru bozan kabahatler (*Lauko/Slovakya davası*, 2 Eylül 1998 tarihli karar, *Yargı Kararları ve Hükümler Hakkında Raporlar* 1998-VI). Buna karşılık, Mahkeme, sürücü ehliyetine derhal el konulması gibi ihtiyatî tedbir nitelikli tedbirler açısından 6. maddenin uygulanmayacağını kararlaştırmıştır (*Escoubet/Belçika kararı* [GC], no. 26780/95, AİHM 1999-VII).

18. **Vergi miktarının artırılmasına ilişkin davalarda**, Şu hususlara dayanılarak 6. maddenin uygulanacağı kararlaŐtırılmıŐtır: (1) cezaları belirleyen yasanın, vergi mükellefi olarak tŐm yurttaŐlara uygulanıyor olması; (2) vergi artırımının, ortaya çıkan zararı giderme amacına yönelik değil, suçun yeniden iŐlenmesini engellemeye yönelik cezalandırma amacı gŐtmesi; (3) hem caydırıcı hem cezaî amacı olan genel bir hŐkŐm olarak uygulanıyor olması; (4) artırılan miktarın yeteri derecede yŐksek olması (*Bendenoun/Fransa kararı*). Suçun cezaî nitelikte olması, artırılan vergi miktarı az olsa bile, 6. maddenin uygulanması için yeterlidir (*Jussila/Finlandiya davasında*, yeniden belirlenen vergi borcunun yŐzde onu [GC], Ő 38).

19. SÖzleşme'nin 6. maddesi, esas amacı bir suçun tekrar iŐlenmesini engellemekten ziyade, vergi makamlarının uğradığı maddi zararın giderilmesini amaçlayan ve '**tamamen**' vergi miktarının yeniden tespitine veya gecikme faizine yönelik olan davalarda uygulanmaz (*Mieg de Boofzheim /Fransa kararı* (dec.), no. 52938/99, 3 Aralık 2002).

20. SÖzleşme'nin 6. maddesinin ceza boyutunun, gŐmrŐk hukuku ile (*Salabiaku/Fransa kararı*, 7 Ekim 1988, Seri A no 141-A), rekabet hukukuna ilişkin davalarda (*Société Stenuit/Fransa kararı*, 27 Şubat 1992, Seri A no. 232-A) ve malî sorunlarla ilgili olarak yetkili mahkeme tarafından verilen cezalarda (*Guisset/Fransa kararı*, no. 33933/96, AİHM 2000-IX) uygulanacağı kararlaŐtırılmıŐtır.

Siyasî Konular

21. Seçimlerde aday olmaktan men edilme ve seçim masraflarındaki fazla harcamalar tutarında bir meblağı Hazine'ye Ődeme zorunluluğu gibi **seçimlere ilişkin yaptırımlar** 6. maddenin cezaî boyutunun kapsamına girmez (*Pierre-Bloch/Fransa kararı*, 21 Ekim 1997, *Yargı Kararları ve HŐkŐmler Hakkında Raporlar* 1997-VI, ŐŐ 53-60).

22. **Siyasal partilerin kapatılmasına** ilişkin davalar, siyasi hakları ilgilendirdiğinden, 6. maddenin 1. paragrafının kapsamına girmez (*Refah Partisi ve Diğerleri/TŐrkiye davası* (dec.), nos 41340/98, 41342/98, 41343/98 ve 41344/98, 3 Ekim 2000).

23. SÖzleşme'nin 6. maddesi, **Meclis tarafından oluşturulan araŐtırma komisyonlarının çalıŐmalarına** da uygulanmaz. ŐnkŐ bu tŐrden komisyonlar, kamu yararını ilgilendiren genel konularda araŐtırma yaparlar (bkz. *Giovanni Montera/İtalya kararı*, no. 64713/01, 9 Temmuz 2002).

24. **Aklanma davalarına (procédures de lustration)** gelince, Mahkeme yakın geçmiŐte, suç ve suçlulukla iliŐkilendirilebilecek yŐnlerinin ağır bastığı durumlarda (suçun niteliği – gerçeğe aykırı aklanma beyanları – cezanın niteliği ve ağırlığı – uzun bir sŐre belirli mesleklerin icrasının yasaklanması) bu tŐrden davaları SŐzleŐmenin 6. maddesinin ceza boyutunun kapsamında deđerlendirmiŐtir (*Matyjek/Polonya kararı* (dec.), no. 38184/03, AİHM 2006-...; bu durumun tersi bir karar için bkz. *Sidabras ve Džiautas/Litvanya kararı* (dec), nos 55480/00 ve 59330/00, 1 Temmuz 2003).

Sınır DıŐı Etme ve Suuların İadesi

25. **Yabancı uyrukluların sınır dıŐı edilmelerine ilişkin davalar**, ceza davası bağlamında yorumlanabilecek konuları olsa bile, 6. maddenin cezaî boyutunun kapsamına girmez (*Maaouia/Fransa kararı* [GC], no. 39652/98, Ő 39, AİHM 2000-X). Aynı yaklaŐım **suuların iadesine ilişkin** davalar için de geçerlidir (*Peñaafiel Salgado/İspanya kararı* (dec.), no. 65964/01, 16 April 2002).

Ceza Davalarının Farklı Aşamaları, Tali Yargılama Usulleri ve Müteakip Yargı Yolları

26. 6. maddede öngörülen garantiler, **asayışı sağlamak veya suçluluğu önlemek** amacıyla alınan tedbirler için uygulanmaz (*Raimondo/İtalya kararı*, 22 Şubat 1994, Seri A no. 281-A, § 43).

27. Kural olarak, **adli yardım** taleplerine ilişkin işlemler de 6. maddenin cezaî boyutunun kapsamına girmez (*Gutfreund/Fransa kararı*, no. 45681/99, §§ 36-37, AİHM 2003-VII).

28. Kural olarak, üçüncü kişilere karşı hiçbir cezaî takibat tehdidinin olmadığı durumlarda alınan ve bu kişilerin mülkiyet haklarına saldırı niteliğinde olan **müsadere tedbirleri** de “*cezai alanda kişilere yöneltilen suçlama*” kavramının kapsamına girmez (el konulan bir uçağın konu olduğu *Air Canada/Birleşik Krallık kararı*, 5 Mayıs 1995, Seri A no. 316-A, s. 20, § 54; madeni paraların müsaderesiyle ilgili *AGOSI/Birleşik Krallık kararı*, 24 Ekim 1986, Seri A no. 108, s. 22, §§ 65-66).

29. **Yargılama öncesi aşamaya (soruşturma)** ilişkin olarak belirtmek gerekir ki, Mahkeme ceza davalarını bir bütün olarak ele alır. Dolayısıyla, makul sürede yargılanma ya da savunma hakkına saygı gibi 6. maddenin öngördüğü bazı koşullara baştan uyulmaması yargılanmanın adil yapılmasına ciddi biçimde hâlel getiriyorsa, takibatın bu aşamasında dahi bu koşullar önem kazanır (*Imbrioscia/İsviçre kararı*, 24 Kasım 1993, Seri A no. 275, s. 13, § 36). Ancak, [ön] soruşturma aşamasında bu garantilerin ne şekilde uygulanacağı, takibatın kendine has özelliklerine ve davanın koşullarına bağlıdır (*John Murray/Birleşik Krallık kararı*, 8 Şubat 1996, *Yargı Kararları ve Hükümler Hakkında Raporlar* 1996-I, § 62).

30. Cezaî alanda bireye yöneltilen her türlü suçlamanın yerindeliliğinin tespiti açısından 6. maddenin 1. paragrafı, **cezanın tespiti** aşaması dâhil, davanın başından sonuna kadar olan bütün aşamalarda uygulanır (örneğin, ulusal mahkemelerce hacze konu olan parasal değerlerin tespitini yapmaya imkân veren **hacze ilişkin davalar**: *Phillips/Birleşik Krallık davası*, no. 41087/98, § 39, AİHM 2001-VII) uygulanır.

31 Herhangi bir af talebine ilişkin davalar (*Montcornet de Caumont/Fransa kararı* (dec.), no. 59290/00, AİHM 2003-VII), şartlı tahliyeye ilişkin davalar (*Aldrian/Avusturya kararı*, no. 16266/90, 7 Mayıs 1990, D.R. 65, s. 342) ya da mahkûmların nakline dair Sözleşme’yle ilgili nakil işlemleri (*Szabó/İsveç davası* (dec.), no. 28578/03, 27 Haziran 2006) gibi **bir hükmün infazını** ilgilendiren işlemler 6. maddenin kapsamına girmez.

32. Kural olarak, ilgili ceza yargılamasının ileri bir aşamasını oluşturmak ve sonuçları hüküm giyen kişiler açısından belirleyici olmak kaydıyla, 6. maddede öngörülen garantiler **yargılamanın temyiz aşamasına** (*Meftah ve Diğerleri/Fransa kararı* [GC], nos 32911/96, 35237/97 ve 34595/97, § 40, AİHM 2002-VII) ve **anayasa yargısı aşamasına** da (*Gast ve Popp/Almanya kararı*, no. 29357/95, §§ 65-66, AİHM 2000-II; *Caldas Ramirez de Arrellano/İspanya kararı* (dec.), no. 68874/01, AİHM 2003-I (özetler) uygulanır.

33. Son olarak belirtilmelidir ki, 6. madde, **bir davanın yeniden açılması talebinin** reddedildiği durumlarda da uygulanmaz. Ancak, davanın yeniden açılması talebi olumlu karşılanmışsa, bunu izleyen yeni yargılama aşamaları, cezaî alanda kişiye yöneltilen suçlama kavramının kapsamında değerlendirilebilir (*Löffler/Avusturya kararı*, no. 30546/96, §§ 18-19, 3 Ekim 2000). Ayrıca, bir kesin hükmün değişmesine yol açan yargılamanın yenilenmesi niteliğindeki yargısal aşamalar da 6. maddenin cezaî boyutunun kapsamına girer (*Vanyan/Rusya kararı*, no. 53203/99, § 58, 15 Aralık 2005).

6. Maddenin Sözleşme ve Ek Protokollerde Öngörülen Diğer Maddelerle İlişkisi

34. Sözleşme'nin 5 § 1 (c) hükmü, özgürlüğün kısıtlanmasına sadece ceza yargılaması çerçevesinde izin verir. Bu durum, söz konusu hükmün lafzından anlaşılabilir: bu hüküm, kendisiyle bir bütünlük oluşturan 5 § 1 (a) ve 5 § 3'te öngörülen hükümlerle (madde 5 § 1 (c) + 5 § 1 (a); madde 5 § 1 (c) + 5 § 3) birlikte yorumlanmalıdır (*Ciulla/İtalya kararı*, 22 Şubat 1989, Seri A no. 148, § 38). Dolayısıyla, 'cezaî alanda kişiye yöneltilen suçlama' kavramı, Sözleşme'nin **5 §§ 1 (a), (c) ve 3 hükümleri** ile tanınan garantiler açısından da önemlidir (örneğin bkz. *Steel ve Diğerleri/Birleşik Krallık kararı*, 23 Eylül 1998, *Yargı Kararları ve Hükümler Hakkında Raporlar* 1998-VII, § 49). Bu açıklamalardan şu sonuç ortaya çıkmaktadır: bir akıl hastasının hürriyetinden mahrum bırakıldığı durumda olduğu gibi, Sözleşme'nin 5 § 1 maddesinde öngörülen diğer durumlarda (md. 5 § 1 (e)) gerçekleşen özgürlüğün kısıtlanmasına ilişkin yargısal işlemler 6. maddenin cezaî boyutunun kapsamına girmez (*Aerts/Belçika kararı*, 30 Temmuz 1998, *Yargı Kararları ve Hükümler Hakkında Raporlar* 1998-V, § 59).

35. **Sözleşme'nin 5 § 4 hükmü** ile 6 § 1 maddesi arasında ceza yargılamaları açısından sıkı bir ilişki olmasına rağmen, şunu unutmamak gerekir ki, bu maddelerin farklı amaçları vardır. Netice itibarıyla, 6. maddeye göre özel hüküm (*lex specialis*) niteliğinde olan 5. maddenin 4. paragrafı alanına giren ve tutukluluğun yasallığının denetimine ilişkin yargısal işlemler 6. maddenin cezaî boyutunun kapsamına girmez (*Reinprecht/Avusturya kararı*, §§ 36, 39, 48 ve 55).

36. **Sözleşme'nin 7. maddesinde** belirtilen 'ceza' kavramının da yine özerk bir anlamı vardır (*Welch/Birleşik Krallık kararı*, 9 Şubat 1995, Seri A no. 307-A, § 27). Mahkeme, bu anlamda bir 'ceza'nın varlığını tespit etmek için başlangıç noktası olarak, söz konusu tedbirin 'ceza hukuku anlamında bir suçtan' dolayı verilen bir mahkûmiyet kararı sonucunda alınıp alınmadığını göz önünde bulundurur. Bu çerçevede, *Engel* kararında oluşturulan üç kıstas olaya uygulanmalıdır (*Irwin Brown/Birleşik Krallık kararı* (dec.), no. 38644/97, 24 Kasım 1998).

37. Son olarak, 'ceza hukuku anlamında suç' ve 'ceza' kavramlarının, **7 no.lu Protokol'ün 2. ve 4. maddelerinin** uygulanabilirliği açısından da önemi vardır (*Greco/Romanya kararı*, no. 75101/01, § 81, 30 Kasım 2006; *Göktan/Fransa kararı*, no. 33402/96, § 48, AİHM 2002-V).